

L'IMPERI MONETARI DEL DÒLAR

JEAN LAMBERT

Goiânia, Brasil

Imaginem una economia sense contacte amb el món exterior, que produeix 10 piruletes per any. Una fàbrica, un empresari i un obrer. Deu dolços muntats en palets representen el Producte Intern Brut (PIB), i alguns nens feliços formen el mercat consumidor. Més: hi ha 10 unitats monetàries en circulació, de forma que cadascuna d'elles té la seva equivalència en forma d'un pirulí. Els nens, per això, entren a la botiga amb els seus diners i tenen la certesa de sortir amb un pirulí perquè hi ha oferta real en contrapartida. Mentre duri aquest equilibri, la moneda està fora de perill, i qualsevol pot acceptar-la amb la seguretat que podrà canviar-la pel producte quan vulgui. Però, heus aquí que a les autoritats se'ls acut emetre més monedes, per a un producte constant de 10 piruletes (!).

En un espai econòmic tancat, per hipòtesi, i amb tendència a un consum del 100%, no hi ha una altra opció que no sigui convertir tots aquests diners en les mercaderies efectivament disponibles... i no es necessita ser endeví per saber el resultat: la proporció de canvi reflectirà la fallida de l'equilibri entre el volum monetari i la massa produïda, generant una inflació de 10, 20, 30%... fins que els nens, desconfiïn de l'existència de piruletes i es desinteressin d'una moneda sense valor real, perquè un paper sense valor es converteix en una abstracció que ningú no vol.

El problema més gran de la *Federal Reserve* dels EUA consisteix precisament a mantenir l'al·ludit equilibri entre el dòlar i el PIB mundial... M'explico.

La moneda nord-americana no ocupa tot l'espai financer internacional, però no li disgustaria fer-ho... i ha avançat molt en els 50 anys en què, a l'empara de les regles de Bretton Woods, el Banc Central nord-americà ha funcionat com a Casa Mundial de la Moneda, emetent l'equivalent universal de la riquesa planetària, comprant el món amb xecs i garantint la seva cobertura amb la suor de la humanitat.

Cal tenir en compte que el paper moneda no és només paper: és llei, ordenament jurídic. I el dòlar és el vehicle d'una forma perversa de colonització monetària en què cada retrocés de la sobirania nacional correspon a un avanç de l'autoritat nord-americana... amb el resultat final de subjugar el món en un projecte global d'engreix de la moneda encunyada a Washington en perjudici de les altres.

Vaig sentir parlar d'un ocellet mandrós que no cuida els seus propis ous: els pon en un niu aliè, terceritzant la seva incubació. Sempre tria pares de lloguer de menor estatura, de forma que les seves cries biològiques no tinguin dificultat per expulsar del niu els seus germans de niu i monopolitzar així l'esforç alimentari de la desaparebuda parella.

La *Federal Reserve* té comportaments semblants: posa una moneda paràsita en un banc central aliè, amb l'objectiu de desallotjar la moneda local, i d'extorquir la producció de piruletes del niu mitjançant tasques domèstiques dictades per òrgans disciplinaris com el FMI i criatures semblants.

Saddam Hussein coneixia aquesta trampa... i va decidir posar el dòlar en fals. Tenia poder per fer-ho, perquè controlava un munt de piruletes que li servien de suport: el petroli. Una enorme proporció de la moneda nord-americana en circulació, en efecte, es basa en la compra i venda de l'or negre. Són els anomenats «petrodòlars», gegantins volums financers que quedarien al descobert sense contrapartida petrolífera.

Amb aquesta intenció, el líder iraquí va canviar els seus dòlars per euros, decretant que, a partir de llavors, només exportaria contra pagament en moneda europea! Amb això, transferia el suport del dòlar cap a un altre imperi monetari, debilitant el primer per enfortir el segon...

Si això marqués moda, segellaria, sense apel·lació, la mort del dòlar i el sorgiment del petroeuro! El centre de gravetat de les finances internacionals (que va emigrar d'Europa cap a Nova York com a conseqüència de les Guerres Mundials) emprendreia ara el seu camí de tornada.

Pitjor: el món vomitaria muntanyes de dòlars sense suport, i Washington hauria de rescatar-los, assumint un enorme dèficit de 5 dècades d'irresponsabilitat. Seria la fi! Els EUA es convertirien en Tercer Món... És la capacitat dels EUA de comprar el Planeta amb paper el que ha entrat en crisi. I amb això, les bases mateixes del poder imperial!

Difícil d'entendre? Ho explico tot d'una altra forma.

Comencem esmorçant al bar... i analitzem. Un cafè amb llet i un panet? Res d'això: el que et menjaràs és treball. Sí, treball de la senyora que ha encès la cuina, del conductor de l'autobús que l'ha dut en un tres i no res, de l'hisendat que va plantar el blat de la farina, del

paleta que va aixecar les parets de la cuina... Pot ser que no te'n donis, però són cadenes humanes infinites donant voltes en funció del teu estómac. Tot un món en moviment... una societat sencera!

Però... mira aquesta mosca tan guapa! Quin model... camiseta d'estil, pantalons jeans, gorra avantguardista...: és treball pur, de cap a peus! Acumula la suor de la costurera, l'esforç del sabater, l'art del perruquer... Tanta gent esforçant-se per produir aquesta nina... Sense menysprear la seva família educadora, ni el sensat professor de la universitat... perquè si en imatge treu un 10, per dins espanta més encara: és una persona ensenyada, intel·lectualment *treballada*...

T'has acabat el cafè i el panet? Doncs bé: has menjat treball amb cara de cafè i panet, i has pagat amb treball en forma de nota bancària. El que transaccionem és en realitat esforç humà amb aparences diverses. I la moneda és una mercaderia com les altres, només que amb la particularitat que pot ser intercanviada amb totes les altres. És la contrapartida genèrica del treball social, en definitiva.

Aquest suc de taronja per una moneda al bar de la cantonada... no és més que un fragment del PIB en forma de suc, intercanviat per una altra fracció del PIB sota la disfressa de moneda al bar del vell Marx...

Molt bé. Perquè no és diferent en el pla internacional. Vegem-ho. Un comerciant de Ginebra compra soia de Paraná: se'n va cap enllà treball brasiler en forma de soia, i ve cap aquí treball suís en forma de francs.

Espera: els francs no incorporen directament treball suís; són més aviat una promesa obtinguda (contra l'economia helvètica) convertible en producció quan el portador d'aquesta vulgui. El suís, per tant, treballa i entrega un paper... però sap que és una transacció amb un dèficit que serà rescatat més endavant amb una exquisida xocolata...

Empat, doncs. Va un producte i en ve un altre. És el més just. El que equilibra. Cadascú adquireix treball de l'altre a canvi del seu, i per això ningú no s'atreveix a repartir moneda més enllà de la seva real capacitat productiva, perquè el contrari li ocasionaria una fallida segura. Mentre el PIB mexicà garanteixi el pes, mentre la riquesa de l'Índia aboni la rupia... i cadascú es responsabilitzi dels seus propis diners, el món està segur, sense por d'una fallida.

I aquí rau precisament el problema del dòlar basat en la producció mundial... Perquè, pensa-ho bé: Argentina produeix sabates... la ven a Alemanya... rep dòlars... i importa petroli d'Aràbia Saudita. Sí? Ha hagut de treballar i d'exportar per tenir accés a la riquesa

aliena. Però el nord-americà no necessita esforçar-se tant per conquerir el dòlar màgic... perquè té la impremta a casa!

Ep! Aquí hi ha algú que juga amb avantatge. Hi ha experts que agafen un dreuera per emportar-se treball sense tornar treball. Genial! El nord-americà emet una moneda que compra el món, però el món no emet una moneda que compra el nord-americà. On s'és vist...! Estem d'acord amb el que va dir Keynes en Bretton Woods... Saps?, aquella història de la moneda mundial administrada per un Banc Central Internacional. El món emetent moneda per comprar el món... això seria el correcte! Però el que tenim és una nació imprimint paper per comprar els altres!!

Al final, llavors, una empresa novaiorquesa compra acer de Brussel·les i paga amb dòlars... Però Bèlgica no cobrarà la seva equivalència en mercaderies als EUA: agafa els bitllets verds i compra calçats a Indonèsia... que amb aquests diners adquireix material electrònic a Taiwan... que importa arròs de l'Índia... i tot amb la mateixa moneda!

El suís entrega xocolata, però el nord-americà no amolla res... a no ser un rebut del qual es desresponsabilitza, deixant que el món treballi per donar-li suport... Compra carn amb un xec... però el carnisser no va a descomptar-se'l al banc, sinó que el passa al mercat ambulant per canviar-lo per llet... d'on surt cap a la gasolinera per omplir el dipòsit...

No hi ha retorn al compte que l'ha emès. L'amo del xec es lliura del cobrament diluint el seu deute en comptes d'altres clients. Però el problema que s'ha creat, germà... ni te l'explico! No hi ha producció nord-americana suficient per rescatar allò que s'ha dilapidat en cinc dècades de farra...

Aquest és el problema: hi ha molts més dòlars fora dels EUA que dins... i si a aquestes muntanyes de paper, els dones per tornar de sobte... seria el daltabaix, perquè els nord-americans haurien de treballar un mil·lenni per saldar el seu deute... o simplement, declarar-se en fallida.

Però Saddam no volia saber res d'això. I donava mal exemple. Imaginin-se que Iran li donés per fer el mateix. I després Veneçuela... i Rússia...? Bilió de dòlars perduts, tornant cap a la *Federal Reserve*. Un *Big ban* al revés... és el que el Pentàgon va intentar detenir substituïnt el règim iraquian per un govern prodòlar... i el que França i Alemanya, per exemple, volien evitar, en defensa de l'euro...